

BARBARIĆ FRA MLADEN, na službi u Mostaru. Za vrijeme NDH postao je aktivni ustaša, saradivao je s ustaškim stožernikom Barbarićem Šćepom i na njegovu inicijativu su ustaše počinili mnoga zla nad mirnim pučanstvom. Često je pisao članke u novinama i širio propagandu protiv NOP-a.

O fra Mladenu izjavljuje Ibro Tikveša: »Znam da je isti 1941. g. pomagao ustaški pokret i stalno je održavao vezu s ustašama, a kasnije i s Nijemcima, tako da su svaki dan dolazili k njemu njemački oficiri na sastanke. Isti je znao sav rad Nijemaca i bio je upoznat s njihovim radom prije nego itko iz tog kraja. Vjerujem da je on saradivao sa Gestapom. Koncem 1943. g. ja sam radio u rudniku boksita u Gracu kao zanatlija stolar kad je fra Barbarić Mladen držao govor. U svom govoru, između ostaloga, rekao je da je dobro da radimo kod boksita, ali mu se ne sviđa i da ne smije da bude mladih ljudi zaposlenih u rudniku, već da treba svaki radnik ostaviti posao u rudniku, uzeti pušku, te s ustašama i Nijemcima uništiti NOP.«

IVANKOVIĆ FRA NIKOLA bio je zakleti ustaša još prije 1941. g. i sudjelovao je u pokolju Srba oko Nevesinja jula 1941. godine.

Ivanković je sam priznao: »U Studencima 1941. g. prije kapitulacije Jugoslavije s don Jurom Vrdoljakom stvorili smo plan kako da se razoruža jugoslavenska vojska u Čapljini. 13. IV. došao sam don Juri, gdje je bio ustaški kapetan Barišić, jugoslavenski oficir. Tu smo stvorili plan napada. Za vrijeme Jugoslavije Nikola Golemac donosio mi je letke, kao i Zovko Frano iz Bijelog Polja. 1939. i 1940. godine dali su mi odjedamput 7—8 letaka.

Bio sam satnik u II. ustaškom zboru pod komandom pukovnika Markovića. U čin satnika unapredio me je stožernik ustaškog stožera Mosta, Tomo Mesić, 27. III. 1945. U Sarajevu sam pristupio IX. ustaškom zboru pod komandom potpukovnika Ilića. Jedinica je bila u Hadžićima. Fra Done Čelak bio je ustaški satnik u IX. ustaškom zdrugu. Pred Uskrs bio sam s Luburićem u ustaškom stožeru. Sa mnom je išao i Tomislav Mesić, ustaški stožernik iz Mostara.«

GRGIĆ PETAR, svećenik iz sela G. Tramošnice. Organizirao ustaše prije teći svakome da će dobiti kuglu u čelo, ako odbije da pristupi ustašama. Početkom 1945. lično je, s nekoliko ustaša, sudjelovao u borbama protiv J. A.

MILETIĆ IVAN, kapelan u Bijeljini. Išao je u ustaškoj uniformi i s puškom na ramenu. 15. VIII. 1943. sudjelovao je aktivno u borbama u Bijeljini. S još nekim ustašama pucao je iz mitraljeza s tornja katoličke crkve. 27. oktobra 1943. sudjelovao je u borbama protiv partizana.

RADOŠ FRA MIRKO, rodom iz Bile, srez Travnik. 1942. g. bio je glavni organizator akcije koju su ustaše povelili u mjesecu augustu na selo Maľovan, kojom prilikom je ubijeno oko 70 muškaraca, žena i djece. Sve veće akcije koje su se vodile u okolini Kupresa on je organizirao.

LUTIĆ FRA MLADEN, gvardijan iz Šćita, srez Prozor. Bio je organizator ustaša i propagirao borbu protiv NOP-a. 1942. g. za vrijeme crkvenog zbora rekao je Faletaru Ivanu iz Proslapa, srez Prozor, kako treba pobiti sve Srbe u Vukovskom i Ravnom, a njihovo dobro prisvojiti. Bio prisni prijatelj s komandantom ustaške milicije Sičaj Stipom u Prozoru.

BRKIĆ FRA MARIJAN, župnik iz Šćita, srez Prozor. 1944. godine s oltara pozivao narod da pristupi ustaškoj miliciji. U svom govoru naglasio je, da tko ne uzme oružje i tko se ne bude borio, taj ne treba ni da vjeruje u krst ni da mu se moli.

BOŠNJAK DON NIKOLA. Župnik iz Prenja, organizator ustaštva, u 1941. g. organizirao je pokolj u Prenju. Za vrijeme Jugoslavije bio je istaknuti frankovac.

BUCONJIĆ DON ANTE, jedan od najistaknutijih ustaških organizatora u stolačkom srezu 1944. g. Odstupio pred našim snagama u Sarajevu.

KOŽUL FRA JULIJO. Kada su ustaše prodrli iz Mostara u Čapljinu, organizirao im je doček u selu. Osedlao je svog konja, kojemu je oprema bila našarana slovima »U« i išao na čelu povorke. Bio je aktivni organizator ustaša.

JELČIĆ FRA ANDRIJA. U Čapljini je prisilno pokrštavao Srbe od kojih su mnogi kasnije ubijeni. Jedan od organizatora pobune prilikom napada Nijemaca i ustaša iz Mostara u Čapljinu.

DRAGIČEVIĆ FRA BERTO, jedan od voda ustaško-križarskih banda bio je pod nadležnošću fra Jelčić Andrije.

VUKOJEVIĆ BOŠILJKO, svećenik u Medugorju — Ljubuški. Organizirao Medugorčane u ustaše i bio glavni saradnik svih ustaških »jamara«, kao na primjer Grge Vasilja, Tekušića, Brke Luburića, Križe Kalabe i Staniše Vasilja, te je od istoga prijetila opasnost svima u selu i okolici.

Visoki kler u službi ustaške »države«

Katolički biskupi s nadbiskupom Stepincem na čelu natjecali su se u manifestiranju odanosti ustaškoj državi i Paveliću. Stepinac na čelu nadbiskupa i biskupa pozdravlja »državnog poglavara«, »poglavnika« Antu Pavelića i obećava mu iskrenu i lojalnu saradnju. Tako Stepinac u svom govoru od 28. VI. 1941. god. pored ostalog kaže:

»...i dok vas od srca pozdravljamo kao glavara NDH, molimo oca zvi- jezda...«

Konzistorij dakovačke biskupije piše Paveliću:

»...neka božji blagoslov prati našeg dičnog heroja i mudrog Poglavnika A. Pavelića...«

Ivan Šarić nadbiskup Vrhbosanski objavljuje u glavnom listu ustaškog pokreta »Hrvatskom narodu« pjesmu »Oda Poglavniku«. Isti Šarić priznaje da njegov put u Južnu Ameriku nije bio ni u kakvoj pastirskoj misiji, već po nalogu poglavnika, da tamo širi ustaški pokret među iseljenicima. (Podaci Zemaljske komisije za utvrđivanje ratnih zločinaca i njihovih pomagača br. 12.799.)

A svećenik Kamber Dragutin daje najbolje tumačenje i najbolju sliku izdajničkog držanja jednog dijela katoličkog klera kada u sarajevskom »Osvitu« od 18. XII. 1942. god. pod naslovom »Zašto želim pobjedu Nijemaca i njihovih saveznika« odgovara na ovo pitanje:

Naslov originala:

Dokumenti o protunarodnom radu i zločinima jednog dijela katoličkog klera, Zagreb 1946.

Redigirali i izdali:

Joža Horvat i Zdenko Štambuk

Urednik reprinted 2008.:

Mr.sci. Božidar Dugonjić

Predgovor reprinted 2008.:

Drago Pilsel

Tisak:

Željeznička tiskara, d.o.o., Zagreb

Nakladnik:

Zaklada August Cesarec

Za nakladnika:

Božidar Dugonjić

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 656716

ISBN 978-953-95475-1-4